

ПРОГРАМА

НА

**„НАЦИОНАЛНО ИЗЛОЖЕНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИТЕ
ЗАНАЯТИ И ИЗКУСТВАТА – ОРЕШАК” ЕООД**

ЗА

2021 - 2023г.

-

Изготвил: Иван Вачев Хаджийски

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

1. Фирмен профил
 - 1.1. Юридическа форма на регистрацията
 - 1.2. Предмет на дейност.
 - 1.3. Организация, структура и управление
 - 1.4. Адрес на управление и кореспонденция
2. Основни цели на дружеството
3. Анализ на състоянието на Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата в Орешак

А. Силни страни

Б. Слаби страни

- 3.1. Фактори, които влияят на дейността на дружеството
- 3.2. Негативни фактори
- 3.3. Позитивни фактори
4. Очаквани резултати и механизми на реализация:
 - 4.1. В управлението на дружеството:
 - 4.2. В реализиране на приходи:
 - 4.3. Структура и организацията на работата на дружеството:
 - 4.4. Научно-изследователска дейност:
5. Календар на културните събития на НИХЗИ за 2021г.
6. Мениджмънт на НИХЗИ
7. Прогнозни приходи и разходи на дружеството
8. Прогнозни парични потоци на дружеството

Заключение

Увод

Времето на Възраждането е силно белязано от значимия разцвет на занаятите. Именно от това време и днес разполагаме с особено интересни и важни, от гледна точка на традицията, за нас образци. Време на появата и развитието на възрожденските художествени школи, на възрожденските занаятчийски центрове. Определени естетически и художествени възгледи и концепции, са заложили в отделния предмет, "живеят" дълго във времето, участвайки същевременно в изграждането в отношението за красиво на поколения наред.

Географското разположение на Троян, е на един от най-важните пътища с вековно значение за взаимовръзките на дунавските земи с Тракия и Беломорието. Това логично го превръща в място с устойчива духовна и материална култура. Тя на свой ред формира специфични личностни типажи, формирани от обществените отношения.

Не случайно големия народопсихолог и социолог Иван Хаджийски създава изключителните си произведения, вдъхновен от тези местни герои. Така „Бит и душевност на нашия народ“ ще се превърне в „троянската книга“ за България.

1. ФИРМЕН ПРОФИЛ

1.1. Юридическа форма на регистрация

„Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата - Орешак“ ЕООД е създадено с решение на Общински съвет гр. Троян № 126 / 09.03.2000 г. и е регистрирано в Ловешкия окръжен Съд на 06.04.2000 г. с решение №354.

Капиталът на дружеството е 5 000 лв., и е разпределен в 500 дяла по 10 лв. всеки един.

Едноличен собственик на дружеството е Община Троян.

НИХЗИ е разположено на 40 260 кв.м. и има осем изложбени зали, многофункционална зала, административна сграда и магазин.

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството е организиране на изложби-панаири на народните художествени занаяти, изящни и приложни изкуства в комплекса, страната и чужбина и продажба на техните произведения.

1.3. Организация, структура и управление

Щатно-длъжностно разписание по данни на Община Троян към 31.12. 2020 г.

- управител
- гл. счетоводител - 1
- продавач-консултант – 4
- общ работник музей - 1
- работник поддръжка сгради – 1

1.4. Адрес на управление и кореспонденция

БЪЛГАРИЯ

област Ловеч, община Троян

с. Орешак 5630

ул. Стара планина No 256

тел. / факс : 06952-2816 ; 0888 008 411 ;

www.fairoreshakbg.com E-mail: office@fairoreshak@abv.bg

2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ДРУЖЕСТВОТО

„Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата – Орешак” ЕООД реализира част от културната програма на Община Троян в сферата на художествените занаяти, приложните и изящни изкуства и има за цел :

- Финансово стабилизиране на дружеството.
- Повишаване на регионалния туристически потенциал за развитие на устойчиви, диверсифицирани и характерни за района туристически продукти.
- Превръщане на НИХЗИ в международен център на художествените занаяти.

Изложението трябва да се превърне във фактор за изграждане на естетически вкус, за борба против безвкусицата, стандартизацията и националното обезличаване на художествената продукция.

Моята програма за развитие се основава на разбирането, че потенциалът на НИХЗИ е съвкупност от: експозиции, колекции от движими културни ценности, екипна обезпеченост, финансови ресурси и материално-техническа база.

При разработването ѝ съм се ръководил от убеждението, че то трябва да осъществява всички регламентирани от нормативните актове дейности балансирано, без една да доминира или се развива за сметка на останалите и в условията на променяща се икономическа, финансова, законодателна и професионална конюнктура.

Бизнес програмата ми е съобразена със Стратегията за управление на общинската собственост за периода 2020 – 2023 г., приета с решение №117/21.05.2020 г. на Общински съвет-Троян и се позовава на информация от финансов отчет за дружеството към 31.12.2020 г..

3. Анализ на състоянието на Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата в Орешак

А. Силни страни

- Наличие на материални ресурси.
- Натрупан значителен капацитет
- Националното Изложение има ясно дефинирани цели

Изложението разполага със значителна материална база от осем изложбени зали с обща експозиционна площ от 4 200 кв.м. , разположени в чудесен парк от 50 000 кв. м. Шест от залите са реконструирани по европейски проект и са с нови експозиции.

Симбиозата между закрыта експозиционна площ и парково пространство е чудесна предпоставка за различен тип артистични събития – фестивали, изложби, концептуални акции, пърформанси, панаири, концерти, демонстрации на занаяти и творчески продукти. Националното изложение е част от утвърден туристически маршрут и в непосредствена близост с най-посещавания туристически обект на територията на Община Троян – Троянския манастир.

Дружеството е организатор на редица събития които го позиционират като евентуално бъдещ фестивален център.

Местоположението на Изложението е в село Орешак, което е примамливо за туристите, както с многобройните си къщи за гости и хотели, така и с ресторантите, предлагащите местни специалитети.

Националното изложение е съорганизатор на две от големите събития на територията на Общината, привличащо туристи – Традиционния панаир, случващ се в дните на храмовия празникна Троянския манастир и Българския фестивал на сливата в края на септември, както и на Международната изложба на занаятите, на която е традиционен домакин.

Организираните от дружеството туристически маршрути могат да са в основата на органична връзка и началото на активно партньорство с двата туристически и спа комплекса Шипково и Курортен комплекса Чифлик.

Изложението разполага с огромни експозиционни пространства, които биха могли да се отдават под наем или да са пространство за различни обществени, бизнес и арт събития.

През 2021 г. ще се навършат 50 г. от откриване на институцията. За половин вековната си история, тя се превръща в утвърден фестивален център с национална и международна известност.

Б. Слаби страни

От една страна НИХЗИ е търговско дружество и то като такова работи по правилата на търговския закон с предмет на дейност: *”Организиране на изложби и панаири на народните художествени занаяти, изящни и приложни изкуства в комплекса, страната и чужбина,* с всичките права и задължения които произтичат от това. От друга страна като основни цели то е натоварено от принципала си (Община Троян) за: *”Проучване, опазване, развиване и популяризиране на местното материално културно наследство и по-специално на народните художествени занаяти. Повишаване на регионалния туристически потенциал.”*

Тази реалност извежда Националното изложение към настоящия момент в квази икономическа и квази музейна структура – търговско дружество с музейни фондове.

Това логично налага извода, че Изложението не може и не трябва да се занимава с дублиращата на Музея на художествените занаяти музейна дейност. Като представя съвременните занаяти, експозициите в Национално изложените дублират структурата на музея в Троян.

Това и липсата на квалифициран персонал е причината този материален ресурс на Изложението да не се управлява по най-добрия начин. Колекциите не са организирани и поддържани съгласно изисквания за формиране и управление на музейните фондове. А спазването им е гаранция за законовото и професионално съхранение на съществуващите художествени предмети и творчески експозиции.

За да се коригира това, решението е събраните занаятчийски произведения да преминат към колекциите на Музея на занаятите който да приравни цялата материална художествена наличност на едно съвременно ниво и да освободи възможността екипът на изложението да създава и провежда на висококачествени и естетични комерсиални арт мероприятия, фестивали и търговски дейности за популяризирането на занаятите и мястото им в съвременната реалност.

Към момента доста повърхностно и избирателно са представени съвременните майстори от Троянска община, които днес работят в отделните направления на народното изкуство. Не са показвани съвременните тенденции и филиософията в развитието на занаятите.

В организираните събития посланията основно трябва да са насочени към младите творци от региона и на национално ниво.

3.1. Фактори, които влияят на дейността на дружеството

През последните години се забелязва девалвация на степента на въздействие на занаятите, като създаване на туристически интерес , като елемент от традицията и националната ни идентичност. НИХЗИ развива своята търговска дейност в една динамична пазарна среда. Националното изложение се конкурира на пазара с търговски субекти, които предлагат предмети на занаятите, с неясен произход, ниско качество и съмнителна художествена стойност.

3.2. Негативни фактори

Ограниченията наложени от пандемията на COVID 19, решението на Общински съвет Троян да се освободят от наеми всички ползватели на общински имоти, отмяната на наложили се вече като традиционни великденската изложба на „Троянските майстори”, Великденският панаир, Международният фестивал на занаятите и изкуствата, спирането на приходите от съвместната дейност с община Троян и липсата на достатъчно собствени приходи поставят мениджмънта на дружеството на изпитание.

Тежкото финансово състояние на дружеството и продължаващата здравна криза, която наложи тежки ограничения на институции с културна и туристическа насоченост едва ли ще позволят в следващата една година финансова стабилизация на дружеството, което от своя страна няма да позволи да се привлекат качествени специалисти, които да осъществяват екскурзоводско обслужване на обекта и професионална експозиционна и събитийна дейност.

Липсата на свободен финансов ресурс силно ще ограничи възможността за инвестиции в подобряване на материалната база, рекламната дейност и организиране на събития. Това на свой ред вероятно ще доведе до занижаване на обществения и туристически интерес към този културен обект.

3.3. Позитивни фактори

Посочените неблагоприятни обстоятелства съвсем не вещаят песимистична прогноза за Националното изложение в дългосрочен период на неговото развитие.

„Всяка криза е една нова възможност“

След внимателен анализ на дейността на дружеството през последните години, въпреки постигнатото, считам че са налице още неизползвани **ВЪЗМОЖНОСТИ**:

- Промяна на експозиционната концепция на Националното изложение по отношение на представянето, рекламирането и популяризирането на съвременните майстори на народни художествени занаяти от община Троян. Изваждането и от сегашната регионалната рамка и промяната и в национално представяне на занаятите и творци които създават произведенията си върху основата на занаятите и националната традиция, която да създава туристически интерес към обекта и носителите на традицията в района. Новата експозиционна концепция ще бъде изработена да отговаря на идеите на днешния ден, но ядрото около което тя ще се конструира ще бъде представянето, рекламирането и менажирането на съвременните майстори от общината.
- Представяне в залите на дружеството творци от различни сфери на визуалните изкуства, които ще обогатят културната програма на Изложбения комплекс.
- Надграждане и разширяване на досега създадените търговски и художествени дейности с комерсиална насоченост, което ще доведе до повишаване на приходите в дружеството
- Организиране на нови производствени и търговски дейности, носещи бранда на община Троян, който е вече наложен и е много разпознаваем
- Създаване на електронен магазин за продажба на изделията на местните майстори занаятчии. Той ще може да генерира приходи на дружеството, дори и в период на извънредни обстоятелства, тъй като онлайн търговията е една от малко възможните дейности, в условията на здравна и хуманитарна криза.
- Създаване на консултативен орган -**Творчески съвет**, към Националното изложение, като експертен орган, който да преценява качествата на произведенията, представени на изложението и да дава препоръки във връзка с художественото оформление. Преди откриване на Международния панаир на занаятите художественият съвет да прави предложение за награждаване на авторите на най-добрите произведения. Творческият съвет ще е съставен от хора на духа, общественици, професионални творци и местни ерудити, представители на туристическия бранш.

Тези стъпки ще реализирам след поредица от консултации със:

- Занаятчийската общност

- Общественици с ясно изразен афинитет към съхраняване и популяризиране на културните традиции на троянския край
- Музея на занаятите
- Задруга на майсторите на народни художествени занаяти и Регионалната занаятчийска камара
- Националната гимназия по приложни изкуства „Проф. Венко Колев”
- Троянски манастир „Успение Богородично“
- Представители на двата спа курорта и представители на организациите ангажирани с развитието на туризма в общината
- Представители на местата за хранене, къщите за гости и настаняване, хотелиерския и ресторантьорския бизнес в района

Възможности виждам в организиране на нов тип събития и възобновяване на такива с национален престиж от предишни години.

4. Очаквани резултати и механизми на реализация:

4.1. В управлението на дружеството:

- устойчив баланс между професионалните резултати и влаганите ресурси;
- правилно разпределение на натоварването между служителите, както и завишен контрол във всички направления на дейност за спазване на стандартите в работата.
- Следване на утвърдените регламенти за отделните музейни практики: изложби, дейност на комисии, водене на регистри и други.

4.2. В реализиране на приходи:

- Повишаване на интереса и посещаемостта на Изложението и генериране на повече собствени приходи;
- Привличане на партньори за конкретни инициативи на принципа на публично-частните партньорства;
- Определяне на приоритети при разходването на средства, предварителен контрол на разходите;
- Оптимизиране на разходите;
- Ежегоден анализ на ефективността на вложените в културни събития средства.

4.3. Структура и организацията на работата на дружеството:

- предложение за ново щатно разписание съобразено с нуждите на предлаганата концепция. Защото в изложението има обучен персонал за обслужване на търговската му дейност. Има и служители по поддръжката, което е важно за добрия външен вид на описаните материални ресурси, но липсват специалисти с експертиза, които да организират колекциите съгласно съвременните музейни стандарти за формиране и управление на музейните фондове. Да изготвят и поддържат прецизна документация – инвентарна книга, да изготвят концепция за изложба, творческо събитие или друг вид представяне на това наследство.

- утвърждаване на ефективен професионален екип – с добро разпределение на дейности и допълване на компетентностите;
- поемане на повече задачи и ефективно изпълнение в по-кратки срокове за по-високо заплащане. Този резултат може да бъде постигнати чрез участието на служителите в специалисти в обучения, пътувания, обмяна на опит с други подобни дейности.
- Последователност при реализирането на дългосрочно поставените цели, завършеност и свързаност, ясно дефинирани отговорности.

4.4. Научно-изследователска дейност:

Националното изложение разполага с богати фондове с предмети както на български майстори на занаятите, от всички етнографски области на България, така също и експонати на майстори на занаятите от 24 държави. Фондовете ще бъдат подложени, на документална и научна обработка. Наложителна е и дигитализацията на съхраняваните движими културни ценности, както и професионалната реставрация на увредените, така и бракуването на безвъзвратно увредените.

Ще разработим концепция, съобразена със съвременните изисквания, за възможностите във всяка една изложбена зала да бъдат представяни и други изразни форми на богатото ни културно наследство.

5. КАЛЕНДАР НА КУЛТУРНИТЕ СЪБИТИЯ ЗА 2021г.

(културните събития ще бъдат посветени на **50-т** годишнината на Националното Изложение с мотото „Традиция във времето“)

Май

2021г.	Традиционна Великденска изложба „Троянските майстори“	Изложбена зала № 1
--------	---	--------------------

Юни

2021г.	„Фестивал на православните култури“	Изложбена зала № 3
--------	-------------------------------------	--------------------

Юли

2021г.	Възобновяване на националния конкурс „Троянски майстор“, (който се прави през 80-те години на XX век и привлича майстори от цялата страна. Неговата кулминация да бъде на 12 декември, Свети Спиридон, когато да се връчват наградите на отличените майстори). Фестивал-надпяване ”Фолклор и силата на кулинарните традиции”	Изложбена зала № 1 ; 2 ; 7 и Парка на НИХЗИ
--------	--	---

Август

12-15.8. 2021 г.	Традиционен панаир на занаятите Демонстрации на характерните за троянския край занаяти с участието на ученици от Националните гимназии за приложни приложни изкуства	Улицата пред НИХЗИ.
	Организиране на изложба „Балканската музика и занаяти на съседите” .	

Септември

2021 г.	Български фестивал на сливата Традиция и модерно изкуство изложба с участието на студенти от приложните специалности на Художествена академия и Факултета по изобразително изкуство при ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий”, посветена на 50т-годишнината на НИХЗИ	Парка на НИХЗИ
---------	---	----------------

Октомври

2021г.	Организиране на международен фестивал на занаятите и изкуствата с участието на занаятчии от побратимените на Троян градове (Перн ле Фонтен, Виньо на Сена, Елванген , както и партньорси градове като Болеславец-Полша и Сремска Митровица – Югославия) „Традиция във времето“ – 50-т години Национално Изложение“	Изложбена зала № 3 и 4
--------	---	------------------------

Декември

12.12.2020г.	"Спиридонов дни" Организиране на обща изложба на НХЗ по случай Св. Спиридон – покровителя на занаятчиите.	Изложбена зала № 5
14.12.2020г.	Коледно-новогодишна изложба базар на предмети на НХЗ	Изложбена зала № 8

6. МЕНЕДЖМЪНТ НА НИХЗИ

За реализиране на нашите цели ще привлече квалифициран и мотивиран персонал, който със своята отдаденост и професионализъм да допринесат Националното изложение да бъде един разпознаваем и желан за посещение културен център, предлагащ на своите посетители един завършен туристически продукт и незабравимо преживяване.

7. ПРОГНОЗНИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ НА ДРУЖЕСТВОТО

По отношение на финансовата стабилизация на дружеството възможни източници на приходи виждам в :

Електронен магазин за продажба на изделията на местните майстори занаятчии

Приходи от входни билети;

Приходи от продажби в Базара;

Услуги от демонстрации;

Отдаване под наем на открити и закрити площи, които са част от материалните наличности на Изложението за тиймбилдинг програми свързан с българските традиции, занаяти и култура на фирми и организации, зелени училища и споделени пространства.

Създаване на постоянно работещи ателиета по керамика, пирогRAFия, дърворезба, железарство. В тях да се произвежда собствена сувенирна продукция, която да се предлага в базара на Изложението.

Отдаване на помещения под наем за ателиета на майстори, които биха искали да правят демонстрации на място

Участие на майстори в творчески демонстрации, открити уроци и обучения на отделни туристи или групи.

Кандидатстване по проекти, самостоятелно или в партньорство с цел обогатяване дейността на дружеството.

I. Приходи	Изпълнение 2020	Прогноза за 2021г.	Прогноза за 2022г.	Прогноза за 2023г.
Вид на приходите:				
I. Нетни приходи от продажби				
1. Стоки	25	70	100	120
2. Услуги	7	38	43	56
3. Други приходи в т.ч.	57	50	62	71
* приходи от наеми	25	24	30	32
* приходи от входни билети	11	16	20	24
* др. приходи	21	10	12	15
Общо приходи :	89	158	205	247

II. Разходи				
Вид на разходите:				
1. Р-ди за ма-ли и външни у-ги	16	23	35	50
* разходи за материали	5	10	15	20
* разходи за външни услуги	11	13	20	30
2. Разходи за възнаграждения	65	65	70	75
3. Разходи за осигуровки	12	11	13	15
4. Други разходи	26			
5. Разходи за закупуване на стоки	15	41	52	65
6. Финасови разходи	1	1	1	1
Общо разходи:	135	131	171	206
Печалба преди облагане	-46	27	34	41
Данъци	0	0	2	4
Печалба след облагане	-46	-19	13	37

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2021 г. се навършват 50 години от създаването на Националното Изложението и този факт трябва да се използва, за да се представи пред обществеността неговата история. Смятам, че годишнината и нейното отбелязване със серия от културни събития в комплекса и страната, е подходящ момент за създаване на позитивна нагласа към институцията.

С обновена визия и креативен мениджърски подход е напълно възможно през следващите няколко години Изложбеният комплекс, който е най-голямата туристическа атракция на района, да заеме отново своето достойно място в общия туристически продукт на община Троян.